

l'Hospitalet el 1920, a Casac., el nom que es recorda bé fins ara és «*santəqlārjə* (o *santul-*), si bé encara més vulgarment, *lə iggləzjə dələ kəřjə dələ miğə gəltə* i *Provençana* ja no ho diu ningú».

MENCIONS ANT. 908: un *Dacomelus et uxor* 5 *Sontibles* fan una donació «in territorio Barchinonense, in termino de villa *Perve<n>çana* ---» doc. de l'Arx.Cat. de Vic, copiat pel P. Caresmar (per a la col.le. Moreau III, 233). Sembla que sigui el mateix doc. de 908, que han duplicat els hereus del 10 Dr. Ed.Junyent, amb els mots de la donació iguals, si bé la forma *Provençana* [normalitzada? és de tēmer!] (p. 112, § 44); 986: *Provinciana* (Mas, *N.H.Bna.* IX, 35); 998: *Provinciana* (*Cart. St. Cugat*, I, 287); 1016: *Provinciana* (Mas, *N.H.Bna.* IX, 159); 1031 i 1045: 15 *Provinciana* (*Cart. S. C.* II, 169); 1055: Ste. Eulalie de *Prouinciana* (MiretS., *Juifs catalans*, p. 10); 1158: «Sta. Eulalia de *Prouinciana*» (Balari, *Orig.* 682); 1064: *Prouinciana* (Terrassa *BABL* XIII, 502); 1076: S. Eul. de *Provinciana* (*Cart. S. C.* II, 348). En dos 20 docs. S. XII, s. d.: «in loco q. d. *Provenzana*» (*Arx. Sols.*); 1120, butlla de Cal·lix II per a St. Cugat: «in civitate Barcilonensi, in domnicatura de *Provinciana*, de Sto. Baudilio ---» (*MarcaH.* 1255.4); 1131: «Alaudium de *Provinciana*» (*Cart. S. C.* III, 104); 1147: 25 S. Eulalie de *Provinciana* (*Cart. S. C.* III, 151); 1174 i 1193: *Provinciana* (Kehr, *Papsturk*, 454 i 543); 1185 i 1188: «S. Eul. *Provinciane*» (Balari, *Orig.* 214, 152).

ETIM. Evidentment un dels nombrosos noms de VILLA derivats d'un NP romà amb sufix -ANA: com fr. 30 *Valenciennes*, it. *Petrignana*, *Albignana* etc. incomp- tables en la Top. catalana: *Cornellana*, *Agullana*, *Albinyana*, *Preixana*, *Ronçana*, *Serenyana*, *Borriana*, *Sollana*, etc. Aquest és, sense dificultat fonètica, ni objecció raonable, derivat del llatí PRUDENTIUS, tan 35 conegut i comú (sobretot entre cristians, des del poeta del S. IV) —és a dir VILLA PRUDENTIANA. En tenim una prova concloent, indirecta, en la forma que ha revestit en català, amb evolució hereditària, el nom mateix PRUDENTIUS: *Probens Johan* ja en doc. de la 40 vall de Ribes en una escr. de 1283, p.p. Alart (*RLR* IV, 53); que era amb *o*, no confusible amb *u*, ho prova ultra la data, el fet que avui resta com a cognom mallorquí, molt estès a tota la illa on *o-u-* es mantenen distintes: el registre escrit *Probens* a Manacor i Felanitx (*B DLC* XII 19, XI, 55) i *AlcM* en altres 8 po- 45 bles, tots mallorquins. I així mateix en femení: com a nom de dona: 1089: *Provincia* (*Cart. S. C.* II, 396); 1205: «Arnau e sa muller *Provença* --- *Proventie* ---» (*Cart. Poblet*, 67); 1172: *Provença*, signa un doc. 50 cerdà, d'All (*Cart. Tavèrnoles* 195.30); i un altre de Poblet a. 1186 sig. *Provincia* (*Ca. Poblet*, p. 79). Seria impertinent objectar que la *u* de *Prudentius* era llarga: en aquesta posició, caiguda la -D- intervocàlica, com era de llei, la *u* en hiatus hagué de passar a 55 *o*, com ho proven irrecusablement les mencions de

Proens / *Proença* / *Provença* en el NP i les de *Provençana* ja per l'oscil·lació general de la *o* en hiatus (*coa* / *cua*, *roent* / *ruent*), majorment sumant-s'hi l'enllaç inevitable amb *proençal* / *provençal* (cf. *Proensa*, en Peire Vidal); i amb *prou*s, *pros* 'valent' *prou* 'bastant'.¹

Aebischer, sempre descurant la fonètica, i només atenent, servilment, al detall de les mencions en baix llatí que li donen els escribes de les 4 úniques mencions antigues que cita per a *Provençana*, pretén postular un NP *PROBENTIUS derivat inatestat, mera- ment possible, del ll. PROBUS. Supòsit tan superflu com poc versemblant. Descartem també l'acudit d'*AlcM*, VILLA PROVINCIANA, 'provincial' car això és 15 «llatí de cuina»: adj. exclusivament castellà.

¹Una «casa *Provenzani*» antic edifici a la ciutat de Roma (descriu c. l'any 1870 o poc abans) a Via Santa Eufèmia (G. Fiorelli, *Mem. Acad. Lincei*, 1878, 635) podria venir també de *Prudentiani*? O pot- ser més aviat variant sufixal de *Provenzali* 'pro- vençals'. D'aquest ve evidentment el determinatiu de Sant Martí de *Provençals*, el suburbi Barceloní.

Prua, V. *Pruant*

PRUANT, PRUGENT, LA PRUA

Pruant és un mas gran i antic, a la Garrotxa, entre Besalú i Santa Pau, en el fons de la vall que baixa a l'Est de Sant Julià del Mont; situat entre aquest terme 50 mun. i el de la «Parròquia de Besalú»; oit: «allò és *pruán*», «és a *pruán*», 1934, dalt al santuari de Sant Julià, i davallant per aqueixa vall, en l'exc. 218 (*Ll* i, 50). Nom de forma singular i sens dubte antic, si bé no n'he pogut trobar mencions antigues.¹ Però hi ha noms de lloc una mica més llunyans que ens guien en la recerca d'una

ETIM. Dos pobles empordanesos (sortint de Fi- gueres cap a *Pruant*, terminen igual: *Vilanant* i *Vilafant* (a 20 i 24 k. de Pruant i provinents respec- tivament de VILLA ABÜNDANTI i VILLA FİDANTI, en geni- tiu dels NPP ll. *Abundantius* i *Fidantius*).² En el nom de *Pruant* podem veure una base paral·lela (on VILLA ha quedat sobreentès): VILLA *PROBANTI genitiu d'un NP llatí *Probantius, de la prolífica família antroponímica del ll. PROBUS —O PROVUS—, variants ja indistintes de les del període tardà del llatí vulgar de l'Antiguitat: *Probilla* (CIL III), *Probilianus* (CIL IX), *Probatus*, *Probatus* (i els seus descendents (*Skok*, § 254); car és sabut que -*antius* i -*entius* són de les terminacions més productives en aquesta toponímia: *Amantius* (Schulze 121) *Praestantius* (58-9), *Carantius*, *Dasantius*, *Papantius*, *Arvantius*, *Palantius*).³

Llavors tenim dret a admetre que també es formà